

Onderwijzen,
ontspannen
en ontmoeten

Inhoudsopgave

1	Ruimte voor Onderwijs	3
2	Ons schoolprofiel	4
2.1	Historie	4
2.2	Locaties, aanbod en onderwijskundige profilering	4
2.3	Organisatie	4
2.4	Grondslag	4
2.5	Voor wie we school zijn	4
3	Ons perspectief op de school	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Onze kernopdracht	7
3.3	Levensbeschouwelijk perspectief	7
3.3.1	Bijbel en belijdenissen	7
3.3.2	Kernpunten van het gereformeerd belijden	7
3.4	Onderwijskundig perspectief	8
3.4.1	School en levensbeschouwing	8
3.4.2	Onderwijzen, leren en opvoeden	9
3.5	Maatschappelijk perspectief	10
3.5.1	Burger onderweg	10
3.5.2	Burger in de samenleving	10
3.5.3	Burger en loopbaan	11
3.5.4	Burger en schepping	11
4	Onze ondersteunende processen	13
4.1	Kwaliteitszorg	13
4.2	Planning en controle	13
4.3	Communicatie	13
4.4	Personeel en Organisatie	14
4.5	Financiën	14
4.6	ICT	15
5	Onze situatie en omgeving	16
5.1	Inleiding	16
5.2	Externe ontwikkelingen	16
5.2.1	Maatschappelijke trends en waardering	16
5.2.2	Sectorontwikkelingen	16
5.2.3	Lokaal beleid	16
5.3	Interne ontwikkelingen	17
5.3.1	Wat sterk is	17
5.3.2	Wat aandacht vraagt	18
6	Onze speerpunten voor het onderwijs	19
6.1	Verantwoording	19
6.2	Onderwijzen	20
6.3	Ontspannen	22
6.4	Ontmoeten	24
7	Het schoolplan in relatie tot...	26
7.1	Schoolplan en locatieschoolplannen	26
7.2	Schoolplan en borging	26
7.3	Schoolplan en wet- en regelgeving	26

1. Ruimte voor onderwijs

Dit schoolplan voor de periode 2020-2025 is het resultaat van een brede raadpleging op alle niveaus binnen de school. Zowel docenten en ondersteunend personeel als ouders en leerlingen zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van dit plan. Veel inzet hiervoor is getoond door onze Wartburgbrede Onderwijscommissie, een commissie die inmiddels ruim twee jaar actief is in onze school en waarin van alle locaties docenten zitting hebben, docenten die vaak ook lid zijn van aan de locatie verbonden onderwijscommissies. Veel werk en denkwerk hiervoor is ook verricht door Bert Vonk, onze beleidsmedewerker onderwijs. Hij heeft de eindregie in handen gehad. Uiteindelijk heeft dit alles geleid tot een mooi document, waarmee we als school zeker richting kunnen bepalen voor D.V. de komende vijf jaar.

De titel ‘Ruimte voor onderwijs’ is niet zonder reden gekozen. Ruimte voor onderwijs lijkt een open deur als het om een onderwijsinstelling gaat. Die vanzelfsprekendheid is echter vaak schijn. In het moderne onderwijs gaat het heel vaak over zaken die juist weinig hebben te maken met overdracht door een docent die kennis van zaken heeft en die een goede relatie met zijn klas weet op te bouwen. In onze neoliberale, individualistische maatschappij gaat het veel meer om het ‘bedienen’ van de individuele wensen van het kind. Daar wil onze school kritisch in staan. Het gaat ons erom jongeren in aanraking te brengen met Gods schepping, het ware, goede en schone daarin, maar ook te laten zien wat de gebrokenheid van de zonde betekent. We zien dat als onze opdracht: het komt radicaal van buiten en we hebben in het licht van Gods Woord geen keus.

Met de allitererende drieslag die in de ondertitel van dit schoolplan genoemd wordt, vatten we de focus voor de komende jaren mooi samen: onderwijzen, ontspannen en ontmoeten. Deze

drie begrippen vragen uiteraard om uitleg. In dit document wordt uitvoerig ingegaan op deze drieslag. In de kern komt het erop neer dat ons onderwijs erop gericht is om leerlingen bewust te maken van hun roeping om als burgers te staan in onze samenleving in navolging van en in gehoorzaamheid aan Christus.

Van harte hoop ik dat dit schoolplan leidraad en inspiratiebron zal zijn voor het handelen van docenten, ondersteunend personeel en schoolleiding van ons Wartburg College.

Richard Toes,
voorzitter College van Bestuur

2. Ons schoolprofiel

2.1 Historie

Het Wartburg College ontstond per 1 augustus 1995 door een fusie van de scholengemeenschap Guido de Brès in Rotterdam-IJsselmonde, het Revius College in Rotterdam Prins-Alexander en het De Swaef College. Deze laatste school was al eerder het resultaat van een fusie tussen de Ds. Balthasar Lydius-mavo te Dordrecht en het Plancius College in Rotterdam-Zuid. Na de fusie bleven de vier locaties bestaan. De namen van de locaties Guido de Brès en Revius bleven ongewijzigd. Plancius werd gewijzigd in De Swaef en in 2012 werd dit Beroepencollege De Swaef. De Balthazar Lydius-mavo werd locatie Marnix. Per 1 augustus 2002 werd het praktijkonderwijs van De Wijngaard in Barendrecht toegevoegd aan het Wartburg College. Deze afdeling is nu gehuisvest binnen de locatie Marnix in Dordrecht. Aan onze school is ook een schoolbrede reboundvoorziening/cluster 4-voorziening verbonden voor jongeren die om een specifieke aanpak vragen. Dit is een zelfstandige vestiging met de naam De Burcht. Deze is gehuisvest in een vleugel van Beroepen-college De Swaef.

2.2 Locaties, aanbod en onderwijskundige profilering

Wij verzorgen praktijkonderwijs, vmbo, havo, atheneum en gymnasium. Onze vijf locaties hebben elk een eigen aanbod, zie het overzicht op pagina 5.

Het schoolplan geeft richting aan het onderwijs en de vorming en toerusting van onze leerlingen. Binnen de kaders van het schoolplan ontwikkelen de locaties elk een eigen profiel. Dat betekent dat dezelfde onderwijssoorten afhankelijk van de locatie accentverschillen kunnen hebben. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een locatie specifieke vormen van onderwijs binnen haar profiel aanbiedt of dat een onderwijsconcept alleen te vinden is op één locatie. In hun locatieschoolplan geven de scholen aan hoe ze zich verhouden tot de thema's en de onderwerpen van het schoolplan.

2.3 Organisatie

Een college van bestuur bestaande uit twee

leden geeft leiding aan onze school. Het toezicht op onze school wordt uitgeoefend door een raad van toezicht.

Elke locatie staat onder leiding van een directeur. Deze wordt bijgestaan door een aantal adjunct-directeuren. We kennen een decentrale aansturing, waarin locaties - binnen kaders - beleidsvrijheid hebben. Ons staf- en servicebureau ondersteunt het bestuur en management bij de uitvoering van de taken. Het bureau heeft acht afdelingen, namelijk Onderwijs & algemene zaken, Kwaliteitszorg, Personeel & organisatie, Communicatie, Financiën & beheer, ICT, Controlling en Secretariaat.

2.4 Grondslag

Op onze school verzorgen we christelijk voortgezet onderwijs op reformatorische grondslag. Wij belijden en aanvaarden de Bijbel als Woord van God als enige grondslag voor leer en leven. Ook onderschrijven we de Drie Formulieren van Enigheid als op de Bijbel gegrond. Onze personeelsleden hebben verklaard in te stemmen met deze grondslag. Dit vragen we ook van de ouders van onze leerlingen.

De leden van de raad van toezicht, het college van bestuur, de directie, de leraren, het onderwijsondersteunend personeel en de leerlingen komen uit de kring van de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, de Hersteld Hervormde Kerk, de Oud Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) en de Protestantse Kerk in Nederland (gemeenten die zich binden aan het gereformeerde belijden).

2.5 Voor wie we school zijn

De verbinding 'gezin - kerk - school' is wezenlijk voor ons school-zijn. We zijn er voor de kinderen van de betrokken kerken. Dat brengt een laagdrempelige toelating voor deze kinderen met zich mee. Deel uitmaken van een gezin dat behoort tot een gemeente van een van de eerdergenoemde kerken, is in beginsel voldoende om toegelaten te worden. Op deze wijze vullen we concreet de gezamenlijke verantwoordelijkheid in.

Een tweede uitgangspunt is de continuïteitsgedachte. Komt een leerling uit het reformatorisch basisonderwijs of van een protestants-christelij-

ke school met een reformatorische grondslag, dan wordt hij in principe toegelaten. Er vindt een identiteitsgesprek plaats wanneer het gezin niet behoort bij een van de participerende kerken. In dit gesprek wordt met de ouders gesproken over onder andere Schriftgezag, de zondagsheiliging, de motivatie van de school-

keuze en de bereidheid tot aanpassing aan de regels van de school. Het derde uitgangspunt is dat we ruimte bieden aan kinderen en ouders die niet behoren bij een van de participerende kerken en die geen reformatorisch basisonderwijs hebben gevolgd. Voorafgaand aan de toelating wordt met hen ook een identiteitsgesprek gevoerd.

Overzicht aanbod per locatie

	Guido de Brès	De Swaef	Revius	Marnix	De Burcht
havo/vwo bovenbouw	✓ (gymnasium)		✓		
havo/vwo onderbouw	✓		✓	✓	✓
vmbo-g/t bovenbouw	✓ (mavo)	✓	✓ (mavo)	✓	
vmbo-g/t onderbouw	✓ (mavo)	✓	✓ (mavo)	✓	✓
vmbo-b/k bovenbouw		✓		✓	
vmbo-b/k onderbouw		✓		✓	✓
vmbo lwoo – licentie	✓	✓	✓	✓	✓
praktijkonderwijs				✓	

3. Ons perspectief op de school

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij aankijken tegen onze school als plaats waar onderwijs wordt verzorgd, en hoe we ons verhouden tot enerzijds de Bijbelse opdracht en het bijbehorende mensbeeld en anderzijds het karakter van de samenleving waarvan we deel uitmaken. We beginnen het hoofdstuk met wat we de opdracht van onze school noemen.

Dit hoofdstuk geeft samen met wat beschreven wordt in hoofdstuk 5 (Onze situatie en omgeving) richting aan de onderwijskundige keuzes die we maken in hoofdstuk 6.

3.2 Onze kernopdracht

De opdracht van onze school is gebaseerd op wat onze Heere Jezus Christus zegt in Markus 12 vers 30 en 31: "Gij zult de Heere, uw God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede aan dit gelijk, is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod, groter dan deze." Vanuit deze opdracht formuleren we de taak van onze school als volgt:

We willen leerlingen in aanraking brengen met het ware, goede en schone in de schepping; dat wat onderzocht, gekend en gezegd is. Ook laten we hen zien hoe de gebrokenheid doorwerkt op alle levensterreinen. Het onderwijs is erop gericht dat leerlingen groeien in mogelijkheden, interesses en vermogens, zodat zij gestalte kunnen geven aan hun roeping om God te zoeken en als burger te staan in onze samenleving, in gehoorzaamheid aan en in navolging van Christus.

3.3 Levensbeschouwelijk perspectief

3.3.1 Bijbel en belijdenissen

- In de Bijbel laat God zich kennen als de drieënige God: Vader, Zoon en Heilige Geest.
- De Bijbel is het Woord van God. Daarin openbaart Hij Zich als Schepper en Onderhouder van de wereld. Hij maakt daarin Zijn heil in Christus aan mensen bekend, die zijn gevallen in de zonde en in het verderf. De Heilige Geest past het werk van Christus toe in het mensen-

hart.

- Door de eeuwen heen zijn door mensen belijdenissen opgesteld als vertolking van de leer van de Bijbel en van de kerk. Met de kerk van de eeuwen erkennen we de belijdenissen die zijn opgesteld, namelijk de apostolische geloofsbelijdenis, de belijdenis van Nicéa en de belijdenis van Athanasius, de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels. We onderschrijven deze als op de Bijbel gegrond.

3.3.2 Kernpunten van het gereformeerd belijden

We vatten hieronder de kernpunten van ons belijden samen.

- Wij kennen God door de schepping, onderhouding en regering van de wereld en door Zijn Heilig en Goddelijk Woord (Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 2).
- De mens is door God gemaakt naar Zijn beeld en gelijkenis, maar hij is gevallen en nu aan de zonde en de dood onderworpen (Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 14).
- De schepping is getekend door de verwoesting als gevolg van de zonde, maar draagt ook nog sporen van Gods algemene goedheid.
- God openbaart Zijn barmhartigheid in het naar Zich toetrekken en verlossen van degenen die Hij in Zijn eeuwige en onveranderlijke besluit heeft uitverkoren in Jezus Christus.
- De mens wordt opgeroepen om te horen, te geloven en zich te bekeren.
- De kern van de Bijbelse boodschap is onder woorden gebracht in Johannes 3 vers 16: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."
- Dit geloof schenkt de Heere door de prediking van het evangelie en door de werking van de Heilige Geest. "Deze belofte moet aan alle volken en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid worden verkondigd en voorgesteld, met bevel van bekering en geloof." (Dordtse Leerregels hoofdstuk II, artikel 5).
- De Heilige Doop is het sacrament van de inlijving in het Verbond: "De Heilige Geest verzekert ons door dit heilig Sacrament, dat Hij in ons wonen, en ons tot lidmaten van Christus heiligen wil, ons toe-eigenende hetgeen wij in Christus hebben" (Formulier van de Heilige Doop). Leerlingen die onze school bezoeken, dragen vrijwel allemaal dit teken van de Heilige Doop. "Omdat zij net als de volwassenen in het verbond van God en in Zijn gemeente begrepen zijn en omdat hun door het bloed van Christus de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, net zoals de volwassenen toegezegd wordt,

zo moeten zij ook door de Doop, als door het teken van het verbond, in de christelijke kerk ingelijfd en van de kinderen van de ongelovigen onderscheiden worden, net zoals in het Oude Verbond of Testament door de Besnijdenis gedaan werd, waarvoor in het Nieuwe Verbond de Doop ingesteld is" (Heidelbergse Catechismus antwoord 74).

- Als school nemen we in de christelijke opvoeding ook een plaats in, omdat ouders bij de Heilige Doop hebben beloofd "hun kinderen, als zij tot hun verstand zullen gekomen zijn, (...), in de leer naar hun vermogen te onderwijzen, of te doen (en te helpen) onderwijzen."
- We belijden en geloven dat deze wereld niet altijd zal blijven bestaan. Jezus heeft gezegd dat Hij zal terugkomen op de wolken van de hemel. Met Guido de Brès zeggen we: "Ten laatste geloven wij, volgens het Woord Gods, dat, als de tijd, van den Heere verordend (die allen creaturen onbekend is), gekomen, en het getal der uitverkorenen vervuld zal zijn, onze Heere Jezus Christus uit den hemel zal komen, lichamelijk en zienlijk, gelijk Hij opgevaren is, met grote heerlijkheid en majesteit, om Zich te verklaren een Rechter te zijn over levenden en doden. Daarom verwachten wij dien groten dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus, onzen Heere" (uit artikel 37 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis).

3.4 Onderwijskundig perspectief

3.4.1 School en levensbeschouwing

Ons onderwijskundig perspectief is niet los te maken van de levensbeschouwelijke uitgangspunten. Deze leiden we af uit de Bijbel. Levensbeschouwing en onderwijs zijn nauw met elkaar verbonden.

Eren en liefhebben

Uit het Nieuwe Testament noemen we Efeze 6 vers 1 - 4: "Gij kinderen zijt uw ouderen onderdanig en de Heere, want dat is recht. Eert uw vader en moeder (hetwelk het eerste gebod is met een belofte), Opdat het u welga, en dat gij lang leeft op de aarde. En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren."

Deze Bijbelse opdracht moet ons ook in het

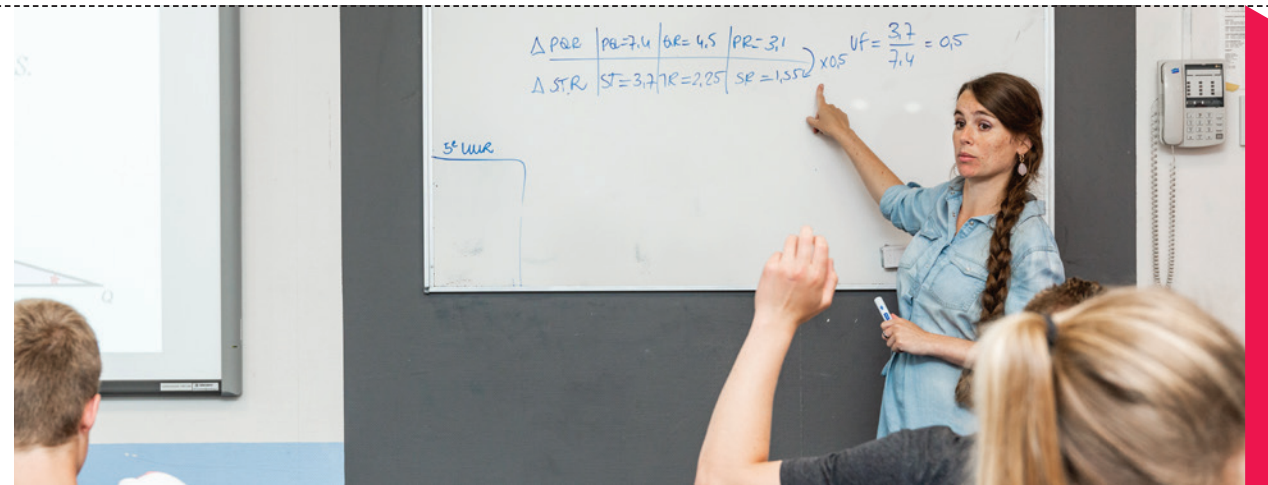
onderwijs voortdurend voor ogen staan. Deze opdracht is radicaal: opvoeden in de lering en vermaning des Heeren is een Goddelijke opdracht. Deze Bijbelse opdracht is tegelijk rijk van inhoud en richtinggevend voor opvoeding en onderwijs. Ouders zijn de eerstverantwoordelijken en leggen een basis waar we als school op kunnen bouwen en op terug kunnen vallen. Elk mens heeft vermaning nodig, want het kwade wortelt in ons hart. Ook na de zondeval blijft de Bijbel spreken over de mens als geschapen naar het beeld van God. Opvoeding en onderwijs blijven mogelijk, omdat de structuur van ons mens-zijn niet is weggenomen. Het gezag van ouders en leraren is hen door God verleend om de opvoeding en het onderwijs vorm te geven. Dit gezag wordt gedragen door het vijfde gebod. Dit is een tijdloos gegeven: zonder gezag zal het niet lukken. Opvoeders of leraren zijn net als kinderen in zonden gevallen mensen, die vaak fouten maken. De vermaning en de nederige bereidheid te luisteren naar wat God in Zijn Woord te zeggen heeft, geldt uiteraard ook hen. Bijbelse gezagsuitoefening is genormeerd door de Bijbel, wordt gedragen door liefde en vriendelijkheid en mag geen verwijdering of verbittering geven door machtsmisbruik.

Kennis en verwondering

In ons onderwijs staat het leren kennen van de schepping van God centraal. Op een geordende wijze leggen we kennis van die werkelijkheid open in de vakken. Het Bijbelse kennen is meer dan alleen maar weten met het hoofd. In de eerste plaats gaat het om het kennen van en de verborgen omgang met God. Dat kennen is genadewerk door het Woord en de Heilige Geest. Het tweede is het kennen van onze naaste, zoals het liefdegebod dat ook onder woorden brengt.

Als we dit kennisbegrip toepassen op onze onderwijspraktijk, dan is leren kennen iets van 'leren kennen in de omgang, in een ontmoeting'. Hierbij worden alle menselijke waarnemingsorganen ingeschakeld. Kenmerkend is dat er steeds een persoonlijke verhouding is tussen het subject (de leraar en de leerling) en het object van kennis (het vak). De leraar geeft door wat hij zelf geleerd, gehoord, gevoeld, gedacht en ondervonden heeft in de ontmoeting met het vak. Hij wijdt zijn leerlingen in in het leven.

In de ontmoeting komt er ruimte voor verwondering en wordt er vreugde gevonden. Dat zijn

grote woorden, maar het is wel wezenlijk voor onderwijs dat zich baseert op de christelijke levensbeschouwing.

Onze werkelijkheid is ook steeds weer een gebroken werkelijkheid. Een facet dat we afzonderlijk benoemen, is de ruimte die er in onze school is om jongeren met belemmeringen (lichamelijk, psychisch, verstandelijk) te begeleiden en te ondersteunen in de inwijding in het leven.

3.4.2 Onderwijzen, leren en opvoeden

Ons onderwijs gaat uit van de orde die in de schepping is gelegd. Met artikel 12 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis geloven we "dat de Vader door Zijn Woord, dat is door Zijn Zoon, de hemel, de aarde en alle schepselen uit niet heeft geschapen, wanneer het Hem heeft goed gedacht. Hij heeft aan ieder schepsel zijn wezen, gestalte en gedaante, en onderscheidene ambten gegeven, om zijn Schepper te dienen. Ook geloven we dat Hij ze ook nu alle onderhoudt en regeert naar Zijn eeuwige voorzienigheid en door Zijn oneindige kracht, om de mens te dienen, zodat de mens zijn God kan dienen".

Wat van waarde is

Deze orde (wezen, gestalte en gedaante) veronderstelt dat de werkelijkheid in zichzelf waarde en betekenis heeft, omdat ze deel uitmaakt van Gods schepping. In ons onderwijs laten we leerlingen eerst waarnemen en luisteren, daarna vragen stellen en vervolgens voorzichtig conclusies trekken. Zo leren ze eerbied te hebben en gaan ze zich verwonderen: hoe groot zijt Gij.

In het voortgezet onderwijs maken we leerlingen vertrouwd met de opbouw van de schep-

ping. Die is niet alleen maar mooi en goed. We brengen de leerlingen in aanraking met het goede en mooie dat onderzocht, gekend en gezegd is, maar ook met wat slecht, verkeerd en gebroken is. Het onderwijs is erop gericht dat leerlingen groeien in mogelijkheden, interesses en vermogens, dat ze zich scherpstellen in onderscheidingsvermogen en vertrouwd raken met aangebrachte onderscheidingen. Onze intentie is dat ze betekenis leren geven aan de dingen en een identiteit ontwikkelen en verinnerlijken. Daarbij gaat het onder andere om kennis, inzicht en intellectuele nieuwsgierigheid, respectvol en duurzaam omgaan met de medemensen, maar ook met niet-menselijke wezens en de levenloze natuur, volharding, toewijding, zelfbeheersing en zelfdiscipline. Dit doel vraagt om leraren die het verlangen van kinderen om te leren, zich te ontwikkelen en betekenisvolle relaties met anderen aan te gaan, levend kunnen houden en kunnen stimuleren. Leraren die enerzijds de nodige vrijheid toestaan, maar anderzijds weerstand en begrenzing bieden. Het is Christus Zelf Die ons erin voorgaat en ertoe oproept.

Ontvankelijk en nederig

De Heere Jezus zegt: "Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen" (Mattheüs 11 vers 29).

Vooropgesteld: Het is genade wanneer we dit onderwijs van Christus ter harte nemen. Tegelijk is het ook een roeping en opdracht. Wezenlijk voor het onderwijs is daarom dat leerlingen en leraren ontvankelijk zijn. Het onderwijs krijgt dan een plaats in het hart van een leerling. Voor ontvankelijkheid is zowel de positie en houding van de leerling als die van de leraar van belang. Een basiswaarde die hierbij hoort, is nederigheid.

We realiseren ons dat nederigheid een bijklank van zelfopoffering heeft gekregen, in de zin van zich wegcijferen. Dat is niet terecht. De nederige mens is juist een vrij mens. Nederigheid heeft te maken met vrij en gelukkig zijn, omdat je niet meer van alles moet voor jezelf. Ook heeft het te

maken met je kunnen verheugen over de voorspoed van anderen en verdrietig kunnen zijn met degene die bedroefd is. Wie zich niet hoger voordoet dan hij is, wie zich niet opblaast, maar zijn of haar maat weet en die aanvaardt, is vrij van zichzelf en vrij voor God en voor de medemens.

Betrokken en dienstbaar

Nederigheid zorgt voor betrokkenheid op de ander. Leerlingen brengen respect op voor hun leraar als gezagsdrager, die ouder en wijzer is. Leraren nemen op hun beurt de leerlingen serieus, leggen hun eigen hoogmoed af en nemen als volwassenen hun verantwoordelijkheid. Zij geven het voorbeeld van zelfverloochening, door te begrijpen en zich in te leven hoe kinderen denken en handelen, door ze te onderwijzen, door het overdragen van wat onze voorouders aan ons doorgaven, door de onverschilligheid af te leggen en de moeite van het conflict en de correctie aan te gaan. Dat is een uiting van werkelijke liefde voor het kind. Zelfverloochening heeft te maken met de zachtmoedigheid waarover de Heere Jezus spreekt. We dienen niet onszelf, maar de Ander (God) en de ander (medemens). Wanneer we dat maatschappelijk vertalen, komen we uit op een houding van dienstbaarheid.

Onderwijzen en leren

Het accent op het onderwijzen in dit hoofdstuk sluit natuurlijk de aandacht voor het leren van leerlingen niet uit. De docent, als wijzere en oudere, neemt de minder wijze en jongere mee op weg naar de volwassenheid. Dat betekent dat ons onderwijs leerlingen ook leert om te leren. Leren kan op veel verschillende manieren: op de klassieke manier

door overdracht en instructie, maar het kan ook door het meester-gezel model, waarmee de leerling leert door het voorbeeld. Leren kan ook tot stand komen door nauw aan te sluiten bij de cognitieve ontwikkeling van het kind op een bepaald moment. We zeggen daarmee dat we niet één leerstrategie exclusief maken. Op diverse momenten in de ontwikkeling van een leerling kan een keuze voor een bepaalde leerstrategie effectief zijn. We vertrouwen hierin op de kundigheid van onze docenten.

Vakbekwaam en vormend

De rol van onze docenten is van waarde. Een docent die het vak dat hij verzorgt goed beheerst, is bijna als vanzelfsprekend enthousiast voor de vakinhoud. En tegen echt enthousiasme is weinig bestand. Leerlingen worden dan meegenomen in het vak. Van docenten wordt ook verwacht dat ze sturend zijn en richting geven. Daarvoor zijn ze met gezag bekleed. Leraren kunnen hun rol niet in hun eentje op zich nemen. Ze doen dat in gezamenlijkheid en krijgen steun en stimulans van hun leidinggevend.

3.5 Maatschappelijk perspectief

3.5.1 Burger onderweg

Onze school staat in de samenleving van de 21ste eeuw. Dat betekent dat we daarin onze plaats innemen, maar als christenen hebben we de levenshouding van ‘burgers die onderweg zijn’. Over de gelovigen van het Oude Testament lezen we in Hebreëën 11 dat ze door hun levenswandel hebben beleden dat ze gasten en vreemdelingen waren. Van Abraham is in hetzelfde hoofdstuk te lezen “dat hij de stad verwachtte, die fundamenteën heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is”. Terwijl we werken, leren en onderwijzen, weten we dat we onderweg zijn naar Gods grote toekomst, waarin Jezus Christus terugkomt om een nieuwe hemel en een nieuwe aarde te scheppen (zie ook paragraaf 3.2). Juist ook vanwege het onderweg zijn, is ons doel niet om zo veel mogelijk te genieten en uit het leven te halen wat er in zit. In de Bijbel worden we juist opgeroepen om alles te bezitten alsof we het niet bezitten. Dat uit zich onder andere in het betrachten van matigheid in alle dingen.

3.5.2 Burger in de samenleving

Wanneer we uitgaan van de Bijbelse lijn dat we burgers onderweg zijn, dan is ons thuis niet hier in deze wereld. Dit wordt aangeduid met ‘vreemdelingschap’. Maar christenen onttrekken zich niet aan de wereld

en aan hun verantwoordelijkheden. Wanneer in het Oude Testament de Joden zijn verbannen naar Babel, geeft de profeet Jeremia hen de volgende opdracht: “Bouwt huizen en woont daarin, en plant hoven en eet de vrucht daarvan; en zoekt de vrede voor de stad, waarheen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot den HEERE; want in haar vrede zult gij vrede hebben” (Jeremia 29 vers 5 en 7).

Verder lezen we in de Bijbel over gelovigen die actief waren in en bijdroegen aan de samenleving waarin ze waren geplaatst. Denk aan Jozef, Nehemia en Daniël. Ze waren tot zegen en vrucht voor hun omgeving door oprecht, trouw en dienstbaar te zijn. Toch waren ze ook anders, omdat ze niet zelfzuchtig, heerszuchtig of wreed waren. Hoe gelovigen in de eerste eeuwen na Christus in de samenleving stonden, weten we uit een brief gericht aan ene Diognetus rond het jaar 160. We nemen een stukje van de tekst over: “De Christenen verschillen immers niet van de overige mensen, noch door woonplaats, noch door taal of zeden.... Ze wonen in hun eigen land, maar als vreemdelingen. Elk land is hun een vaderland en elk vaderland is hun vreemd. Ze trouwen als ieder ander. Ze krijgen kinderen, maar leggen ze niet te vondeling. Ze delen hun tafel maar niet hun bed. Ze leven ‘in het vlees’, maar niet ‘naar het vlees’. Ze gehoorzamen de vastgestelde wetten, maar door hun levenswijze overtreffen ze deze wetten.” Burgerschap en participatie zijn niet allereerst een zaak van afzonderlijke activiteiten, maar worden gedragen door de vakinhoud die in de lessen wordt meegegeven. Deze vakinhoud stelt de leerlingen immers in staat om als burgers te functioneren in de samenleving. De locaties van het Wartburg College staan in een stedelijke omgeving. Onze school is daarom niet alleen gericht op het gezin en de kerk, maar ook op de lokale gemeenschap en de stad. Dat krijgt gestalte door participatie in activiteiten voor de buurt, de wijk en de stad. De maatschappelijke stages die we organiseren, zijn eveneens gericht op participatie en dienstbaarheid.

3.5.3 Burger en loopbaan

De focus van onze school ligt op het kennen van God (geloof) en het openleggen van Gods werkelijkheid (kennis). Dat is vanzelfsprekend verbonden met participatie en verantwoordelijkheid en heeft te maken met inwijken in het leven.

De maatschappelijke opdracht van de school om leerlingen voor te bereiden op een plaats in de

samenleving (diplomeren en kwalificeren). Ons onderwijs draagt bij aan het zetten van een vervolgstap in de leerloopbaan (opleiding of werk). Daarom is er in ons onderwijs ook oriëntatie op de leerloopbaan, studie en beroep.

De samenleving investeert in de school en daarmee in jongeren. Wat men daarvoor terugverwacht, is steeds vaker gebaseerd op economische en financiële belangen. Dat is te merken aan de nadruk op prestaties, voorkomen van onderwijsvertraging, direct goed kiezen, bevorderen van keuzes voor een techniek- of technologische opleiding, enzovoort. Dit zijn op zich zaken waar iets voor te zeggen valt, maar ze mogen niet ten koste gaan van de school als plaats van rust en ontmoeting en van de ontwikkeling en vorming van leerlingen passend bij hun leeftijd en hun gang door de school.

We zetten ons in voor een schoolloopbaan die passend en haalbaar is voor jongeren, soms tegen de druk van de economische belangen in. Juist ook jongeren met een onderwijsbeperking of -belemmering (maar zij niet alleen) zijn gebaat bij een schoolomgeving waarin de invloed van de maatschappij niet te sterk is. Leren en ontwikkelen vragen om rust en regelmaat.

3.5.4 Burger en schepping

God heeft aan de mens de opdracht gegeven om de aarde te bebouwen en te bewaren. Duurzaamheid is daarom niet alleen onderdeel van ons handelen en onze bedrijfsvoering, maar vooral ook van ons onderwijs. Uitgangspunt in ons onderwijs is allereerst dat we leven op een door God geschapen wereld, die haar doel is gaan missen door de zonde van de mens. Onze wereld is vol van de gevolgen daarvan, en het menselijk handelen heeft diepe sporen getrokken in het natuurlijk leven op aarde. We willen onze leerlingen besef bijbrengen van de verantwoordelijkheid die wij als mens hebben ten opzichte van Gods schepping en hen leren om milieubewuste afwegingen te maken. Tegelijkertijd is er in het geloof de hoop op duurzaam herstel van wat kapot is gegaan, gebaseerd op de beloften van God in de Bijbel. Dat perspectief is een belangrijke bron voor ons onderwijs.

4. Onze ondersteunende processen

Ons stafbureau ondersteunt de schoolorganisatie en een goede besturing van de school.

4.1 Kwaliteitszorg

Onder kwaliteitszorg verstaan we het vaststellen van en zorgdragen voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Cyclisch proces

Bij kwaliteitszorg is een belangrijke vraag: Wat gaat goed en wat kan beter? Het is ook een voortdurende vraag: het behouden en bewerkstelligen van goed onderwijs is een cyclisch proces. Voor het stellen van doelen en het evalueren ervan moet blijvende aandacht zijn. Tevens is het van belang dat doelen uitmonden in concreet handelen en dat de effecten van dit handelen benoemd kunnen worden en hiervoor een waardering kan worden gegeven.

De vraag die hierbij leidend is, luidt: Zijn we tevreden over hetgeen bereikt is? Hierbij gaat het erom dat we een uitspraak doen over onze verwachtingen. Komt de uitkomst overeen met onze vooraf gestelde verwachtingen? Het is echter nodig om niet alleen naar de uitkomst te kijken, maar ook naar de kwaliteit van de weg waarlangs we iets willen bereiken of bereikt hebben (planmatig werken).

Kwaliteitscultuur

Iedereen levert vanuit de eigen rol een bijdrage aan de onderwijskwaliteit. Het moet voor iedere werknemer duidelijk zijn wat de kwaliteitszorg inhoudt en op welke wijze daar op de locaties concreet vorm aan wordt gegeven. Verantwoording en eigenaarschap spelen binnen de kwaliteitscultuur een evidente rol.

Speerpunten

De speerpunten van het nieuwe schoolplan - onderwijzen, ontspannen, en ontmoeten - worden omgezet in concreet geformuleerde doelen, die herkenbaar, meetbaar en/of merkbaar zijn. en de komende jaren zullen bijdragen aan de onderwijskwaliteit van onze school.

4.2 Planning en controle

Verantwoording en verantwoordelijkheid

Onder planning en controle (Plan & Control) valt het geheel van toetsende, analyserende en adviserende activiteiten en maatregelen om goed zicht te krijgen op wat er in de school gebeurt. Een belangrijke voorwaarde om te komen tot een goed draaiende organisatie met heldere verantwoordelijkheden, is het inrichten van een goed leer- en verbeterproces, ook als het gaat om organisatorische processen. Vanuit de staf wordt dit ondersteund met op de doelstellingen ingerichte rapportages, signalering als doelen niet gehaald worden en ondersteuning bij het – indien nodig – bijsturen.

Wijze van besturing

Het is de taak van al onze bestuurders, directeuren, adjunct-directeuren en afdelingsleiders om 'in control' te zijn. Hiermee willen we bereiken dat we transparant, doelgericht, doelmatig en doeltreffend werken en willen we ervoor zorgen dat de informatievoorziening aan de overheid, onze achterban, de raad van toezicht, het bestuur en de leidinggeven- den over onderwijs, middelen, maatschappelijke effecten en werkprocessen, juist is en tijdig plaatsvindt en risico's inzichtelijk en aanvaardbaar zijn.

Management Control Systeem

In onze plan & control-cyclus beheren wij onze processen met behulp van verschillende indicatoren, normeringen en gesprekken. Zo krijgen we inzicht in de mate waarin we in staat zijn om onze doelstellingen (op alle niveaus) te bereiken, onze interne processen effectief en efficiënt te laten verlopen, de (bestuurlijke) informatieverzorging zo betrouwbaar mogelijk te laten zijn en op een goede manier wet- en regelgeving, richtlijnen en procedures na te leven.

De directieleden rapporteren periodiek aan de directeur en het college van bestuur over de voortgang van de in het team- of schoolplan of in andere documenten neergelegde afspraken.

4.3 Communicatie

Communicatie onderscheiden we in interne en externe communicatie. Bij interne communicatie gaat het om het informeren van medewerkers. De externe communicatie richt zich op de betrokkenen

en belanghebbenden buiten de school. Voor zowel de interne als de externe communicatie zijn de volgende aspecten van belang:

- informeren van de doelgroepen;
- onderhouden van relaties;
- afleggen van verantwoording.

Belangrijke kenmerken van communicatie zijn voor ons vertrouwen, begrip, openheid, geduld en respect. De beschikbare communicatiemiddelen worden ingezet al naar gelang de doelgroepen en de inhoud die moet worden gedeeld. Binnen de school zijn er afspraken (protocol) hoe de communicatie en het woordvoerderschap zijn geregeld bij calamiteiten en gevoelige kwesties (in kerk en samenleving).

4.4 Personeel en Organisatie

Goed personeelsbeleid wordt gezien als een cruciale voorwaarde voor het realiseren van de onderwijsinhoudelijke doelen. De afdeling P&O ondersteunt de werving en selectie en de medewerkersprocessen op het gebied van arbeidscontracten, salariering, beoordeling, enzovoort. Daarnaast is P&O een expertisecentrum voor vraagstukken op het gebied van personeelsbeleid en vormt de afdeling een belangrijke schakel in alle activiteiten rondom ziekteverzuim en -begeleiding.

De afdeling P&O stemt het HRM-beleid af op de organisatiedoelen en interne en externe ontwikkelingen. Dit doet ze door doelen en ontwikkelingen te verbinden aan concrete HRM-activiteiten.

In dat kader noemen we de volgende speerpunten:

Onderwijzen

Het eerste thema is “onderwijzen”. Binnen het onderwijs hebben we steeds vaker te maken met wervingsproblemen, deels voor reguliere formatie, deels voor invalkrachten. Snelle oplossingen zijn echter niet vaak voorhanden. De functie-eisen kunnen niet zomaar worden aangepast, een bevoegdheid is verplicht. Het is immers belangrijk dat de kwaliteit van het onderwijs er niet op achteruit gaat. Oplossingen vergen investering voor langere termijn. Daarbij willen we inzetten op het aanboren van nieuwe talenten en het blijven binden en boeien van ons

huidige personeelsbestand. De opleidingsschool, de Wartburg Academie, maar ook het opleidingsbeleid en het enthousiasmeren van jongeren voor het vak zijn instrumenten die daarbij ingezet worden. Binnen de afdeling P&O willen we deze instrumenten op een meer strategische wijze inzetten, waardoor ze ook bijdragen aan het vakmanschap en het verminderen van on vervulde vacatures in de toekomst.

Ontspannen

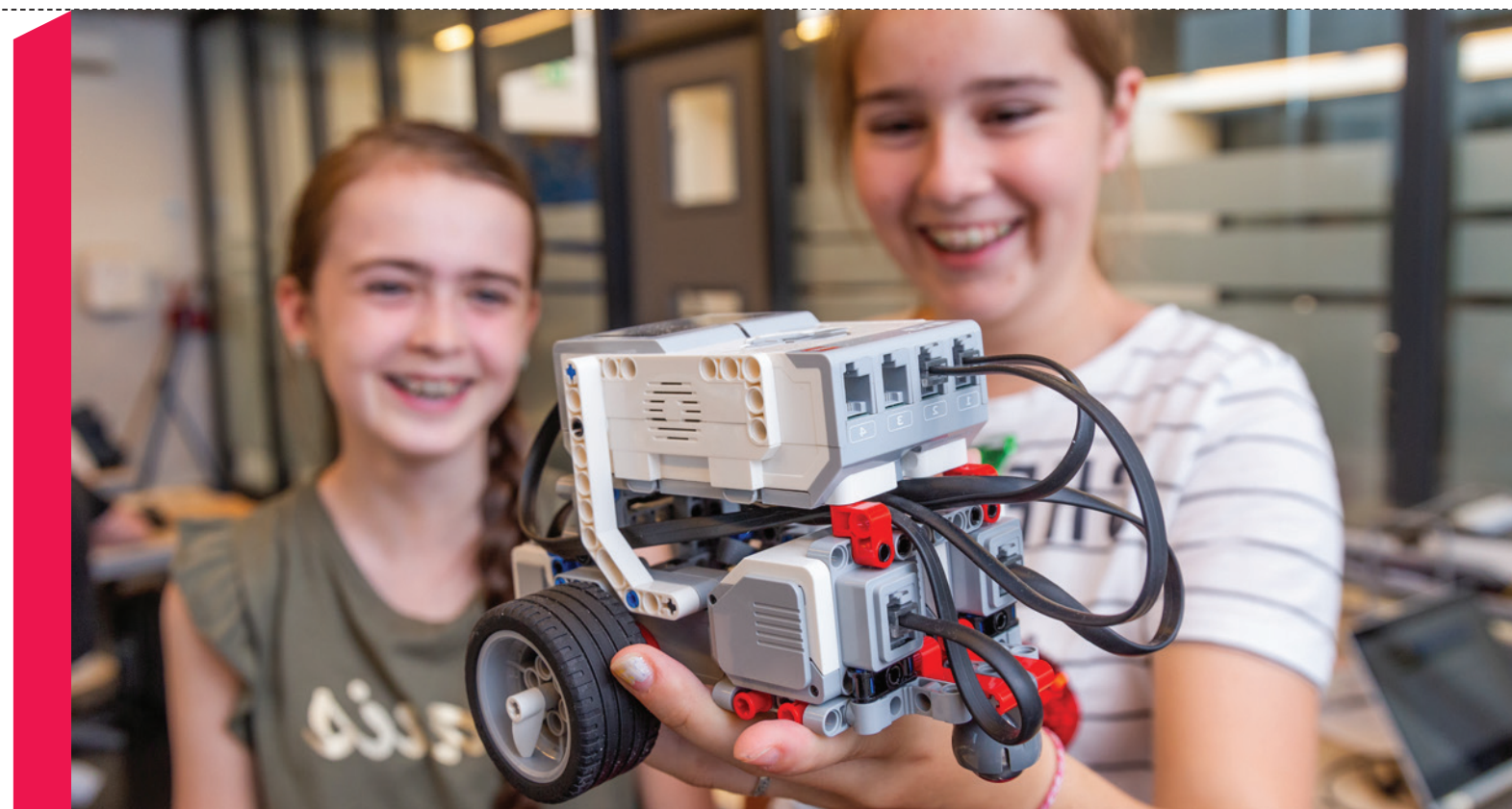
Bij het thema “ontspannen” wil de afdeling P&O de komende jaren verder bouwen aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid, dat zich richt op maatregelen en/of randvoorwaarden die zowel werkgever als werknemer kan inzetten om ‘het werk’ beter af te stemmen op de huidige levenssituatie of levensfase. Leeftijdsbewust personeelsbeleid draagt ook bij aan de werkdrukbeleving, het voeren van een gedegen ziekteverzuimbeleid en de aandacht voor bijvoorbeeld de kwaliteit van klassenmanagement.

Ontmoeten

Bij het derde thema, “ontmoeten”, horen de begrippen leiderschap en lerende organisatie. Als P&O-afdeling willen we dat leidinggevendenden zich op een passende wijze ondersteund voelen in het professionele gedrag dat van hen gevraagd wordt. Als organisatie willen we samen investeren in het leiderschap en daarmee een positieve ontwikkeling binnen teams stimuleren. Doelstelling is dat er binnen onze school een positieve cultuur heerst, waarin openheid, transparantie, goede verbinding en kwalitatief inhoudelijk goed leiderschap kernwoorden zijn. Dit leiderschap houdt ook in dat leidinggevendenden hun teams weten te ontwikkelen tot teams die samen willen blijven ontwikkelen en leren. Deze attitude past bij een professionele cultuur waarin medewerker en leidinggevendenden eigenaar zijn van hun ontwikkeling.

4.5 Financiën

De afdeling financiën vormt het financiële, kloppende hart van de school. Hier wordt het beheer en de verdeling van de binnenkomende gelden en de reserves ondersteund door formele processen rond begroten en besteden van middelen. Ook wordt actief advies gegeven over de wijze waarop

zo veel mogelijk geld beschikbaar komt en blijft voor het onderwijs. Daarnaast vormt de afdeling een financieel expertisecentrum voor allerlei financiële vraagstukken die binnen de school spelen en ondersteunt zij de besturing door informatievoorziening en het inrichten van cyclische controleprocessen. In dat kader noemen we de volgende speerpunten: Ons financieel beleid is gericht op een gezonde exploitatie en vermogenspositie ten behoeve van de continuïteit van de organisatie en de kwaliteit van het onderwijs. Een leerling heeft er niets aan als hij prima onderwijs krijgt, maar zijn school in financiële problemen komt. De afdeling financiën heeft hierin een cruciale signalerende en adviseerende rol.

Het proces van begroten en verantwoorden is op orde. Het proces wordt gemeenschappelijk doorlopen door het college van bestuur en de directeurs in samenwerking met de afdeling financiën en wordt ingestoken op het niveau van het totale Wartburg College. Daarbij is sprake van nadrukkelijke samenwerking over locatiegrenzen heen. Bij het besteden van de middelen staat het onderwijs centraal. De eerste stap bij het toedelen van de binnenkomende gelden is het op een kwalitatief voldoende wijze invulling geven aan

het onderwijs. Dit sluit aan bij het thema “onderwijzen”. De resterende middelen zijn beschikbaar voor ondersteunende zaken, zoals leerlingenzorg en ondersteuning, huisvesting, facilitair, directie en staf en lesmateriaal. Hierbij wensen we ruimte te houden voor onderwijsinnovaties. Aanpassingen in de organisatie hebben geleid tot de relatief gezonde financiële situatie die het Wartburg College nu kent. De afdeling financiën blijft alert of de middelen worden uitgegeven aan de juiste zaken (de rechtmatigheid van de besteding van onderwijsmiddelen) en of de besteding voldoende doel- en kostenbewust is (de doelmatigheid van de besteding). Hierdoor ontstaat meer investeringsruimte voor de doelen in dit schoolplan.

4.6 ICT

De afdeling ICT beheert de ICT-infrastructuur en de computers van medewerkers en leerlingen. Daarnaast levert zij helpdeskdiensten en verzorgt zij Applicatiebeheer. Daarbij staat continuïteit en betrouwbaarheid van de ICT-toepassingen centraal. Uitval van ICT heeft immers vaak directe gevolgen voor het onderwijs.

Speerpunten voor de komende jaren zijn:

- optimaliseren van het gebruik van ons leerlinginformatiesysteem Somtoday;
- vervangen van de centrale ICT-infrastructuur: glasvezelverbindingen, servers en dataopslag.

5. Onze situatie en omgeving

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zetten we de externe ontwikkelingen (kansen en bedreigingen) en de interne ontwikkelingen (sterkten en verbeterpunten) op een rij. De vraag of een punt bij de externe of interne ontwikkelingen hoort, is soms lastig te beantwoorden. Onderstaande tekst is het resultaat van keuzes. Er zijn ook onderwerpen die zowel bij de externe als de interne ontwikkelingen worden genoemd.

5.2 Externe ontwikkelingen

5.2.1 Maatschappelijke trends en waardering

Onderwijs is van belang voor de gehele samenleving. Dat vertaalt zich in steeds weer nieuwe taken die bij de school worden neergelegd: succesvolle doorstroom, gerichte keuzes maken voor de toekomst, hoge prestaties, goed burgerschap, focus op welzijn en welbevinden. Deels worden deze vragen ingegeven door de nadruk op economische groei en de 24-uurseconomie, en deels door ontwikkelingen in de samenleving die samenhangen met individualisering en toenemende mondigheid. We onttrekken ons niet aan de verantwoordelijkheid die we als school hebben, maar we blijven nadrukkelijk focussen op de school als plaats waar onderwijs wordt gegeven, die nadruk legt op het doorgeven wat van waarde is vanuit historisch, cultureel en christelijk-reformatorisch perspectief. Veel van onze jongeren groeien op in een gezin waar stabiliteit is. We zien echter dat er meer gezinnen komen waarin die stabiliteit ontbreekt. Dat legt druk op jongeren en leidt vaak tot ondersteuningsvragen binnen de school. Ook meer in het algemeen worden gezinnen en scholen geconfronteerd met toenemende jeugdproblematiek. Dat vraagt om een veilige en rustgevende schoolomgeving, waarin gewerkt wordt aan de ontwikkeling van een gezonde persoonlijkheid. Daarnaast stelt het ons voor de vraag hoever we moeten gaan in de opvang van jongeren met complexe hulpvragen. Binnen onze school zijn er grenzen aan de ondersteuningsmogelijkheden. Onze school heeft een krimpende leerlingpopulatie, ondanks de over het algemeen trouwe oudergroep die kiest voor reformatorisch onderwijs. Enerzijds willen we door een duide-

lijke profilering (voor de samenleving en voor de achterban) ouders en leerlingen aan ons binden. Anderzijds proberen we met een gevarieerd en rijk onderwijsaanbod ouders en leerlingen naar onze school toe te trekken. De aandacht voor techniekonderwijs in de breedte van de school (vmbo en havo) is daar een voorbeeld van. De krimpende leerlingpopulatie is mede aanleiding om na te denken over ons onderwijsaanbod, de onderwijskwaliteit en de samenwerking tussen locaties.

Ouders als trouwe achterban hebben we al genoemd. Daarnaast hebben we een goede relatie met een grote groep basisscholen. We zetten ons in om die relatie te behouden en zo mogelijk te versterken en de groep basisscholen groter te maken. Ook bedrijven en instellingen uit de achterban willen we nog meer dan eerst aan ons binden, met het oog op kennis, middelen en stages.

5.2.2 Sectorontwikkelingen

In de periode die voor ons ligt, komt het vernieuwde curriculum beschikbaar. Dit zal leiden tot vernieuwde kerndoelen. We volgen deze ontwikkeling kritisch en zullen erop inspelen. Voor het vmbo en de havo zien we een focus op techniek. Verder zal er in de komende periode duidelijkheid komen over de positie van de gemengde en theoretische leerweg van het vmbo, door de invoering van de zogenaamde praktijkgerichte component.

Als derde punt noemen we de aandacht die er is voor doorstroming. Daarbij gaat het om de kritische overgangen (bao-vo; vo-mbo of hbo) en de doorstroomrechten (van vmbo naar havo; van havo naar vwo). We volgen deze ontwikkelingen en zullen vervolgens beleidskeuzes maken. Een laatste punt is de aandacht voor toetsing en afsluiting. Door onzorgvuldige examinering en soms zelfs fraude ligt de examinering van het voortgezet onderwijs onder een vergrootglas. Het is voor ons een aanleiding om alles wat met toetsen en afsluiten te maken heeft, nog eens extra onder de loep te nemen.

5.2.3 Lokaal beleid

De gemeente Rotterdam formuleert, in samenwerking met de schoolbesturen, steeds voor een periode van ongeveer vier jaar onderwijsbeleid voor de stad. Na de nota's 'Beter presteren' en 'Presteren boven verwachting' is voor de periode

tot en met 2022 het beleid gepresenteerd onder de titel 'Gelijke kansen voor elk talent'. De onderliggende thema's zijn:

1. Overgangsmomenten in het onderwijs
2. Kwaliteit en toegankelijkheid
3. Aansluiting onderwijs en jeugdhulp
4. Leraren
5. Burgerschap
6. Van onderwijs naar arbeidsmarkt
7. Talentontwikkeling.

De wethouder schrijft dat er sprake is van toenemende kansenongelijkheid in het onderwijs en dat daarom 'kansen voor elk talent' de kapstok is voor elk van de genoemde thema's. Als onderwijsinstelling met scholen in Rotterdam zullen wij ons verhouden tot het geformuleerde onderwijsbeleid, mede omdat de gemeente niet alleen voornemens formuleert, maar ook budgetten voor het onderwijs beschikbaar stelt.

Als school participeren we in de stad, omdat we ons er onderdeel van weten. We trekken echter wel onze eigen lijnen als het gaat om onderwijskundige en andere keuzes.

De gemeente Dordrecht is tot nu toe beduidend minder expliciet in het formuleren van onderwijsbeleid. Er is wel sprake van een traject om te komen tot meer expliciet onderwijsbeleid, maar dat is nog niet gereed.

5.3 Interne ontwikkelingen

5.3.1 Wat sterk is

Onze school heeft een eigen identiteit die gestalte krijgt in de context van een stedelijke omgeving waarin we bewust participeren in het kader van verantwoordelijkheid en burgerschap. Vervolgopleidingen, bedrijfsleven en instellingen hebben waardering voor ons onderwijs en voor de leerlingen die van onze school af komen. Onze contacten met de lokale overheden zijn goed. Dat geldt ook voor de verhouding met andere schoolbesturen, zowel in de regio als landelijk.

De christelijk-reformatorische gezindte heeft altijd een sterke leescultuur gehad. Dat is (nog steeds) te merken aan de grote hoeveelheid boeken en publicaties die voorhanden zijn. De leescultuur staat echter onder druk door de beeldcultuur. Onder onze docenten is er veel aandacht voor lezen, onder andere in de leeskringen die er sinds

enige jaren zijn. Omdat lezen rust en concentratie vraagt, willen we het ook in de lessen een prominente plaats geven.

De 'merknamen' van de afzonderlijke locaties zijn sterk. Daardoor hebben de locaties een sterke binding met de ouders en een eigen gezicht naar buiten:

- Guido de Brès: breed aanbod, sterke onderwijskundige en intellectuele focus;
- De Swaef: de beroepslocatie met een compleet aanbod en gericht op het welbevinden van leerlingen;
- Revijs: kleinschalige locatie met brede vorming en aandacht voor elkaar;
- Marnix: een overzichtelijke locatie met oog voor de individuele leerling, ondernemend;
- De Burcht: sterk team dat staat voor passende zorg voor leerlingen uit het hele voedingsgebied.

Door de sterke merknamen leeft onze schoolnaam

6. Onze speerpunten voor het onderwijs

Wartburg College minder bij ouders, leerlingen en personeel. We kiezen ervoor dit zo te houden, maar we willen concurrentie tussen de locaties voorkomen. Het brede en gevarieerde aanbod op de verschillende locaties geeft onze leerlingen de mogelijkheid onderwijs te volgen dat past bij hun mogelijkheden en competenties. De budgetten staan onder druk, maar de financiële huishouding is op orde. Het beleid is erop gericht aanvullende budgetten te verwerven. Een aandachtspunt is dat daarmee geen structurele zaken bekostigd worden. De huisvestingssituatie is goed. Alle locaties hebben goede tot schitterende gebouwen. Er is voldoende aandacht voor tijdig onderhoud en vervangingsinvesteringen.

5.3.2 Wat aandacht vraagt

Onze school is een ontmoetingsplaats van leerlingen, ouders en personeelsleden uit verschillende kerkelijke milieus: de achterban. We zien dat binnen deze achterban de keuzes op het gebied van levensstijl, muziek en informatietechnologie steeds verder uit elkaar komen te liggen. Dat vraagt om goede en zorgvuldige afwegingen binnen de school en om het voorleven van onderlinge verdraagzaamheid en het geven van ruimte.

Alle leerlingen (en het personeel) van onze school leven in een cultuur die sterk individualistisch is. Daarom is alertheid nodig en een kritische bejegening van wat zich aandient. In de cruciale levensfase waarin onze leerlingen zich bevinden, willen we als school bijdragen aan het maken van goede keuzes. In de schoolsituatie debatteren, je mening geven, is altijd anders dan erbuiten. Binnen de school staan leerlingen meestal met meer personen tegenover één of enkele andersdenkenden. Buiten de school moeten ze (vaak) als eenling een standpunt innemen. Dat is veel moeilijker. Door middel van stages of excursies buiten de kring proberen we die werkelijkheid toch te benaderen. Leerlingen doen vaak veel ervaring op met hun baantje naast de school. Deze ervaringen kunnen in de school worden benut.

De samenwerking tussen locaties en de verschillende onderwijsvormen vraagt aandacht. De kracht van de locaties moet worden benut om kennis uit te wisselen, elkaar te versterken en

om doorlopende leerlijnen te realiseren. Ook met instellingen en bedrijven in de regio is onderlinge afstemming en samenwerking nodig.

Passend onderwijs is verankerd in onze school en in onze afzonderlijke locaties. We ervaren wel dat er grenzen zijn aan de zorg. Met onze partners (het samenwerkingsverband en zorgaanbieders) zoeken we naar oplossingen om perspectief te geven aan kwetsbare jongeren. De Burcht is een belangrijke voorziening binnen de school. De kennis en ervaring van deze vestiging willen we ten goede laten komen aan de andere locaties. Digitalisering en informatisering vragen van onze school om een antwoord. We sluiten in het leerproces aan bij de ontwikkelingen en bereiden leerlingen voor op het participeren in de digitale samenleving. We zijn kritisch op de rol en betekenis die de smartphone heeft in het leven van jongeren. Onderwijs vraagt bij uitstek om concentratie en rust. Dat betekent voor ons: aandacht voor lezen, waaronder ook fysiek Bijbelgebruik, en een terughoudend beleid ten aanzien van de smartphone binnen de school.

We zien onder leerlingen een toenemend gebruik van drugs en alcohol. Via de sociale media is er meer dan voorheen sprake van ongewenst seksueel gedrag. Dit kunnen we als school niet alleen oplossen, maar we zoeken voor het omgaan met (en tegengaan van) dit gedrag de samenwerking met ouders en kerken.

Ons personeelsbeleid is goed ontwikkeld. Een belangrijk aandachtspunt is de werkdruk, die zich onder andere manifesteert in toenemend ziekteverzuim. We zullen in deze beleidsperiode focussen op meer rust in de werkprocessen en in het onderwijs.

6.1 Verantwoording

Op basis van de vorige hoofdstukken komen we tot een drietal thema's voor de periode 2020-2025. De thema's geven weer welke keuzes we maken op basis van onze eigenheid. Ze hebben in de eerste plaats betrekking op het onderwijs aan onze leerlingen, maar ze raken ook andere beleidsterreinen, zoals de organisatie van het onderwijs, het personeelsbeleid en het ICT-beleid.

De thema's zijn onderverdeeld in drie onderwerpen die we gerichte aandacht gaan geven; niet allemaal tegelijk, maar wel in de loop van de vijf jaren die dit schoolplan bestrijkt.

In de locatieplannen, teamplannen en sectieplannen krijgen de speerpunten een nadere uitwerking.

De thema's en onderwerpen zijn:

- Onderwijzen: vak en vorming (identiteit in het vak, een goede les, vakbekwaam);
- Ontspannen: rust geeft ruimte (toetsen, lezen, balans in digitalisering);
- Ontmoeten: samen leren en samen leven (burgerschap en vreemdelingschap, mentoraat, zorgvuldige ondersteuning).

Per onderwerp stellen we ons drie vragen:

- Waarom geven we hier aandacht aan?
- Wat komt er aan de orde?
- Hoe pakken we het aan?

6.2 Onderwijzen

Onderwijzen heeft als doel leerlingen te laten groeien in mogelijkheden, door het openleggen van Gods schepping in haar schoonheid en in haar gebrokenheid. Daarvoor is nodig dat jongeren openstaan voor hun docenten en docenten voor hun leerlingen.

Identiteit in het vak

Waarom

De ervaring van jaren heeft ons geleerd dat de christelijke identiteit in het vak niet vanzelf naar voren komt. Veel methoden gaan uit van een seculiere levensbeschouwing. Om de schepping als Gods werkelijkheid open te leggen, is het nodig er ook bewust aandacht aan te geven.

Wat

Identiteit is niet een laag eroverheen, maar een basishouding van waaruit naar de verschijnselen wordt gekeken. We werken lessen uit (naast de methode, in plaats van delen van de methode of als een variatie op de lesstof van de methode) die 'vensters op de hemel' geven of die het kwaad ontmaskeren, om het goede ervoor in de plaats te zetten.

Hoe

De secties van de locaties gaan met dit onderwerp aan de slag. We proberen kleinere secties over de locaties bij elkaar te brengen. We stimuleren en organiseren ook de schoolbrede uitwisseling.

De kwaliteit van de les

Waarom

Op elke locatie is er weleens eerder aandacht geweest voor wat een 'goede les' is. Omdat elke locatie een eigen kleur en cultuur heeft, geven we ruimte om de 'goede les' zelf vorm te geven. Maar er zijn wel ijkpunten als het gaat om de kwaliteit van de les; die hangen samen met de opvatting over goed onderwijs.

Wat

We besteden aandacht aan de inhoud en eigen aard van het vak, aan klassenmanagement, aan de dynamiek van een groep, aan de kwaliteit van de interactie, aan het bevorderen van de motivatie. In de les komen didactiek en pedagogiek bij elkaar. Het doel, de opdracht en de verwerking moeten duidelijk zijn. We letten erop dat er ook sprake is van samen leren.

Hoe

De locaties denken na over en geven vorm aan de 'goede les'. Ook resultaten van (eigen) onderzoek worden daarbij betrokken. Op schoolniveau denken we na over wat we goed onderwijs vinden. Dat zet-

ten we weer af tegen het beleid van de locaties. Omdat onderwijs nooit af is en ook niet maakbaar, blijft het een wisselwerking tussen schoolbrede visie, beleid van de locaties en invulling van individuele docenten.

Vakbekwaam

Waarom

Een docent die het vak beheerst en er liefde voor heeft, is enthousiast voor het vak. Enthousiasme werkt aanstekelijk en is daarom cruciaal voor het docentschap. Docenten die vakbekwaam zijn, hebben iets te vertellen. Dat maakt dat ze van hun leerlingen mogen eisen mee te doen met de les en daarop betrokken te zijn. Het volgen van scholing is een manier om de zaag (van het docentschap) scherp te houden.

Wat

De vakbekwaamheid heeft betrekking op het vak of de vakken die worden gegeven. Daarnaast is er de bekwaamheid in didactiek, pedagogiek, groepsdynamiek en dergelijke. De vakbekwaamheid heeft een directe relatie met de goede les.

Hoe

Docenten stellen steeds in overleg met hun leidinggevende scholingsdoelen en leggen daarover verantwoording af. Scholing kan ook in teamverband worden gedaan. Scholing in het schoolvak zal vaak extern worden gevolgd. De Wartburg Academie biedt diverse mogelijkheden voor scholing op maat op het gebied van pedagogiek en didactiek.

6.3 Ontspannen

We kiezen voor het thema **‘ontspannen’**, omdat voor het ‘ontvangen’ van onderwijs rust nodig is. Ook is het thema een reactie op de toenemende druk op het onderwijs, de onrust die de samenleving de school in brengt en de sterke toename van de mogelijkheden om te communiceren en te vermaken. We willen weer meer recht doen aan de school als oefenplaats voor het leven. Daarvoor zijn rust en ruimte nodig, zowel voor leerlingen als voor docenten.

Toetsen

Waarom

Leerlingen ervaren toetsdruk en docenten ervaren werkdruk. Door onze wijze en intensiteit van toetsen onder de loop te nemen, willen we komen tot een zekere rust op dit gebied.

Wat

We nemen de kwaliteit van onze toetsen onder de loop. We proberen meer evenwicht te brengen in formatief toetsen (voortgang) en summatief toetsen (resultaat). We proberen meer te variëren in toetsing en uiteindelijk streven we ernaar om minder te toetsen.

Hoe

Op schoolniveau zal eerst nagedacht worden over een aantal uitgangspunten en kaders, zodat verschillen tussen locaties kleiner worden. Vervolgens werken de locaties het toetsbeleid uit, passend bij het onderwijs dat op hun locatie wordt verzorgd.

Lezen

Waarom

Actief aan de slag gaan met lezen, bevordert de concentratie en geeft rust in het hoofd. Lezen is letterlijk een vorm van ontspannen. Tevens is het ondersteunend voor het onderwijzen.

Wat

We gaan de belangstelling voor lezen stimuleren bij de leerlingen. Soms is daarvoor nodig dat we ze eerst dwingen om tijd te nemen om te lezen. In elk

vak zijn er wel mogelijkheden om het lezen – en daarmee een stuk rust – te realiseren.

Hoe

De locaties gaan hiermee aan de slag op een manier die past bij hun leerlingpopulatie. We stimuleren en organiseren ook uitwisseling van uitwerkingen tussen de locaties onderling.

Balans in digitalisering

Waarom

We leven in een wereld waarin veel digitaal en online gaat. Dat geeft nieuwe mogelijkheden binnen en buiten de school. Leerlingen moeten daarin hun weg vinden en de school steunt en onderwijst hen daarin. Tegelijk zien we dat digitalisering (online zijn) veel onrust met zich meebrengt en leidt tot oppervlakkige contacten en vluchtig informatie tot je nemen. Daarom is een balans nodig.

Wat

Bij de lesvoorbereiding stellen we ons de vraag of het gebruik van ICT noodzakelijk is en bijdraagt aan het doel van de les. Bij de keuze voor een methode maken we een afweging in hoeverre deze een balans heeft tussen gebruik van ICT en de ontmoeting van de leraar en de leerling, hoewel daar niet altijd een tegenstelling in zit. We zijn terughoudend in het gebruik van de smartphone binnen de school. We zoeken het contact met ouders en achterban om elkaar te ondersteunen in dit beleid.

Hoe

Op schoolniveau worden kaders geformuleerd. De locaties zorgen voor een uitwerking die past bij de leerlingenpopulatie en de doelen die moeten worden behaald.

6.4 Ontmoeten

Het thema 'ontmoeten' wordt ingegeven door onze wens om meer de gemeenschap dan het individu te benadrukken. De begrippen 'betrokkenheid' en 'dienstbaarheid' krijgen bij dit thema handen en voeten. Ook komt het aspect 'vreemdelingschap' aan de orde.

Burgerschap en vreemdelingschap

Waarom

We zien de school als oefenplaats om christen te zijn in de samenleving. We noemen dit werken aan christelijk burgerschap. We willen jongeren leren om van betekenis te zijn voor de ander. Daarvoor zijn vaardigheden nodig om enerzijds staande te blijven in de maatschappij en anderzijds dienstbaar te zijn aan de maatschappij. Onze leerlingen moeten ook ontdekken dat ze in deze wereld onderweg zijn naar een grotere toekomst. Dat is de houding van vreemdelingschap.

Wat

We geven aandacht aan ons staatsbestel, aan het functioneren van de democratische rechtsstaat, aan ontwikkelingen in de samenleving en aan het vormen van een kritische houding ten opzichte van moderne ontwikkelingen die soms in strijd zijn met de Bijbel en een christelijke levenswijze. Dat krijgt gestalte in lessen, maatschappelijke stages, excursies en onderlinge ontmoetingen en/of met mensen die een andere levensbeschouwing hebben.

Hoe

Er is een visie op burgerschap op schoolniveau. Locaties werken deze visie uit naar de eigen kleur van de vestiging. We stimuleren dat er onderlinge uitwisseling is van aanpak en ervaringen.

Mentoraat

Waarom

We merken dat de mentor als spil van de begeleiding een steeds belangrijkere plaats krijgt. Dat is niet alleen gericht op de individuele leerling; de mentor heeft ook een taak om van een klas een groep te maken. Verder kan hij een belangrijke rol spelen in het leren omzien naar elkaar. De mentor is de belangrijkste schakel voor het contact tussen ouders en school. Dat contact is essentieel. Het is ook belangrijk om de draagkracht van de mentor in het oog te houden.

Wat

We gaan er in beginsel van uit dat elke docent in staat en bereid is om mentor te zijn van een klas. We gaan meer aandacht geven aan de startbe-

kwamheid van mentoren door middel van scholing en ondersteuning. We richten ons op de begeleiding van de individuele leerling en op groepsdynamiek. We bieden scholing aan, zodat mentoren zich kunnen verdiepen en specialiseren in individuele ondersteuning of juist groepsvorming. Door middel van goede voorbeelden en documenten proberen we bij te dragen aan een goede taakuitvoering. Tevens zoeken we naar mogelijkheden om de mentor meer ruimte te geven voor de uitvoering van zijn taak. Vanwege het belang van een goede samenwerking tussen ouders en school moet de mentor goed bereikbaar zijn en adequaat communiceren.

Hoe

Er is al veel materiaal over mentoraat. Dit komt beschikbaar voor mentoren. Op schoolniveau worden kaders gesteld waarbinnen de locaties het mentoraat, inclusief het contact met ouders, verder vorm kunnen geven.

Zorgvuldige ondersteuning

Waarom

We hebben in onze school een goede zorg- en ondersteuningsstructuur. Daardoor is er een 'vangnet' voor leerlingen en voor mentoren. De structuur staat echter onder druk, doordat steeds meer leerlingen gebruik maken van het aanbod en de voorzieningen. We willen kritische worden op de vanzelfsprekendheid waarmee een beroep wordt gedaan op ondersteuning. We zullen focussen op leerlingen voor wie ondersteuning noodzakelijk is om hun schoolloopbaan te volbrengen, en meer leerlingen laten functioneren in het gewone klaslokaal.

Wat

We zoeken ruimte om de groepen wat kleiner te maken, waardoor de aandacht over minder leerlingen moet worden verdeeld. We zijn bij de aanmeldingen alert en proberen zo veel mogelijk leerlingen te plaatsen in de reguliere setting. De overgangen van onderbouw naar bovenbouw zijn een punt van aandacht. We zetten in op het verbeteren van handelingsbekwaamheid van docenten in het omgaan met individuele zorgvragen en met groepen leerlingen. We zetten de deskundigheid van De Burcht meer in in het geheel van de school.

Hoe

Op schoolniveau worden kaders geformuleerd, die worden uitgewerkt op de locaties. Complexe zorg- en ondersteuningsvragen worden op Wartburgniveau beoordeeld en afgehandeld.

7. Het schoolplan in relatie tot...

Dit laatste hoofdstuk gaat over de verhouding tussen dit schoolplan en andere plannen en documenten die in de breedte van de school worden opgesteld en/of functioneren.

7.1 Schoolplan en locatieschoolplannen

De locaties maken keuzes in de uitwerking van de speerpunten voor onderwijs uit hoofdstuk 6. Voorwaarde is dat op een locatie zichtbaar wordt dat - in samenhang - planmatig wordt gewerkt aan aspecten van alle beleidsthema's. De locaties werken hun keuzes uit in het locatieschoolplan. Het locatieschoolplan is dus een specifieke uitwerking van de Wartburgbrede ambities. Hierin leggen de locaties eigen accenten, die te maken hebben met het karakter en de onderwijssoorten van de locaties. Omdat de locatieschoolplannen het schoolplan volgen, is er een verschil in tijdsvolgorde van ongeveer een half jaar.

7.2 Schoolplan en borging

Het locatieschoolplan, dat net als het schoolplan een periode van vijf jaar beschrijft, krijgt een

nadere uitwerking in team- en sectieplannen. Op basis van de thema's en onderwerpen wordt een aantal doelen en indicatoren geformuleerd om het gesprek over de voortgang tijdens de monitoringsmomenten te faciliteren. De kwaliteit van het werk en de voortgang zijn daarbij leidend en in mindere mate het kwantitatieve aspect.

7.3 Schoolplan en wet- en regelgeving

In de Wet op het voortgezet onderwijs is in artikel 24 vastgelegd wat in een schoolplan beschreven dient te worden. In een brochure die door de Inspectie van het onderwijs is uitgegeven, wordt echter geschreven: "De volgende kernpunten zijn verplicht, maar hoeven niet per se in het schoolplan te staan, als ze al in een ander document zijn opgenomen. De uitwerking van deze kernpunten moet aansluiten bij de eigen situatie van de school."

In deze paragraaf hebben we de kernpunten uit de brochure overgenomen. Achter elk punt noemen we één of meer documenten waarin ons beleid nader is uitgewerkt.

Onderwerpen	Documenten
Onderwijskundig beleid:	
Hoe werkt de school de uitgangspunten, de doelstelling en de inhoud van het onderwijs uit in de praktijk? Het gaat zowel om wat er in de praktijk van alledag verwacht mag worden van de professionals in de school, als om ontwikkeldoelen en verbetermaatregelen.	- Schoolplan - Locatieschoolplan - Sectieplannen
Hoe werkt de school de uitgangspunten, de doelstelling en de inhoud van het onderwijs uit in de praktijk?	- Locatieschoolplan - Sectieplannen
Wat zijn de eigen opdrachten voor het onderwijs op de school?	- Schoolplan - Locatieschoolplan - Sectieplannen
Hoe geeft de school vorm aan het pedagogisch-didactisch klimaat en het schoolklimaat?	Locatieschoolplan
Hoe draagt de school zorg voor de veiligheid op school? Welke eigen ambities heeft de school op het gebied van veiligheid?	- Locatieschoolplan - Veiligheidsplannen - Kadernota - Visienota
Hoe wordt het burgerschapsonderwijs ingericht?	- Locatieschoolplan - Nota Burgerschapsvorming
Hoe gaat de school om met taalachterstanden?	n.v.t.
Welke extra ondersteuning biedt de school aan (naast de basisondersteuning en in relatie tot het ondersteuningsprofiel)?	- Kadernota - Locatiezorgplan
Personeelsbeleid:	
Hoe wordt voldaan aan de bevoegdheidseisen van het personeel en op welke wijze onderhouden teamleden hun bekwaamheden?	- Opleidingsbeleid - Wartburg Academie - Opleiden in de School
Welke personele maatregelen worden genomen die bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid?	- Inzet op leiderschap - Opleidingsbeleid
Hoe wordt het pedagogisch en didactisch handelen van het onderwijspersoneel vormgegeven?	- Schoolplan - Onderwijscommissies - locatieschoolplannen
Hoe kunnen de leerlingen invloed hebben op het personeelsbeleid? Welke ambities heeft de school voor leerlingenparticipatie?	360-graden beoordelingen - Leerlingafdelingen MR - Locatieschoolplan
Hoe staat het met het beleid inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding?	Jaarverslag
Stelsel van kwaliteitszorg:	
Welke doelen wil de school bereiken?	- Jaarverslag - Schoolgids - Monitoringscyclus
Wordt gericht aan verbetering gewerkt? Welke maatregelen worden genomen?	Monitoringscyclus
Hoe wordt het bereiken van doelen gemeten en geëvalueerd?	Monitoringscyclus
Hoe bewaakt de school dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen?	- Rapportenvergadering - Cijferregistratie - Leerlingoverleg
Hoe maakt de school een doorlopende leerlijn mogelijk?	Sectieplannen
Sponsorbeleid:	
Is er sprake van aanvaarding van materiële en/of geldelijke bijdragen anders dan de vrijwillige ouderbijdrage en, zo ja, hoe wordt daarmee omgegaan?	Nota Sponsorbeleid
Identiteitscommissie:	
Hoe wordt de rol van de identiteitscommissie bij een samenwerkingsschool ingevuld?	n.v.t.

Schoolplan 2020-2025

College van Bestuur en staf

Carnissesingel 20
3084 NA Rotterdam-Carnisse
Postbus 55094, 3008 EB Rotterdam
info@wartburg.nl

Guido de Brès

Smeetslandseweg 127
3079 CR Rotterdam-IJsselmonde
Postbus 9202, 3007 AE Rotterdam
T (010) 292 39 00
infoguido@wartburg.nl

Marnix

Prof. Waterinklaan 41
3312 KM Dordrecht
Postbus 329, 3300 AH Dordrecht
T (078) 639 28 00
infomarnix@wartburg.nl

Revius

President Rooseveltweg 11
3068 TR Rotterdam-Zevenkamp
Postbus 85150, 3009 MD Rotterdam
T (010) 286 60 00
inforevius@wartburg.nl

Beroepencollege De Swaef

Carnissesingel 20
3084 NA Rotterdam-Carnisse
Postbus 55094, 3008 EB Rotterdam
T (010) 480 14 22
infoswaef@wartburg.nl

De Burcht

Carnissesingel 24
3084 NA Rotterdam-Carnisse
Postbus 55094, 3008 EB Rotterdam
T (010) 493 35 20
cluster4@wartburg.nl

www.wartburg.nl

